

Geluk is *in*. Wetenschappers leggen zich sinds enige tijd toe op het méten van menselijk geluk. En dan blijkt, althans volgens een aantal toonaangevende gelukswetenschappers, dat we al tientallen jaren gestaag rijker worden, maar niet gelukkiger. In het eerste deel van de lezing situeer ik de heropleving van aandacht voor “geluk” in een filosofische traditie, het zgn. utilitarisme. Ik plaats daar meteen ook kritische kanttekeningen bij. De stelling dat politiek moet streven naar “zoveel mogelijk geluk voor zoveel mogelijk mensen” is minder overtuigend dan men op het eerste gezicht zou denken. Dat neemt niet weg dat de kloof tussen “geluk” en “BNP” een belangrijk politiek thema is.

In het tweede deel van de lezing illustreer ik een en ander met de vaststelling dat onze levensduur verlengt: worden we daar gelukkiger van? Kunnen we “langer leven” zien als een aantrekkelijke vorm van sociale vooruitgang, of maakt deze evolutie ons alleen maar onzeker – omdat de vergrijzing de pensioenen onbetaalbaar zou maken, bijvoorbeeld?

In het derde deel keer ik terug tot de vraag wat van een samenleving een gelukkige samenleving maakt. Net zoals individuele mensen een doel nodig hebben om gelukkig te zijn, zo heeft de samenleving een publiek doel nodig om als samenleving gelukkig te zijn. En dus is de vraag wat onze belangrijkste publieke doelstellingen zijn, als we van “langer leven” echt een succes willen maken.